

Kraków, 29 grudnia 2025

Europa Nostra Heritage Hub for Central and Eastern Europe w Krakowie: podsumowanie działalności w okresie 2022–2025

Europa Nostra Heritage Hub for Central and Eastern Europe to działające od 1 lipca 2022 roku regionalne centrum dziedzictwa, które w imieniu Miasta Krakowa prowadzi Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa. Europa Nostra Heritage Hub został pomyślany jako wizytówka Krakowa w zakresie działań prowadzonych na polu dziedzictwa kulturowego przez organizacje pozarządowe. Działania podejmowane przez Hub mają charakter dwukierunkowy – z jednej strony mają służyć realizacji celów Europa Nostra w skali Europy Środkowej i Wschodniej, Polski i Krakowa (transfer wiedzy i kompetencji, sieciowanie), a z drugiej włączać osiągnięcia Krakowa w zakresie dziedzictwa kulturowego w obieg międzynarodowy. Działalność Huba regularnie wspiera Międzynarodowe Centrum Kultury.

Na przestrzeni trzech i pół roku działalności w latach 2022–2025 krakowski Hub:

Zrealizował wielkie regionalne badanie pozarządowego sektora dziedzictwa zakończone raportem „Mapping of the Central and Eastern European non-governmental heritage sector”, który jest dostępny w wersji drukowanej i elektronicznej.

Organizacje z Krakowa wzięły udział w dyskusjach grupowych, a wśród studiów przypadku zaprezentowanych w raporcie znalazła się działalność krakowskiej Fundacji Zbiorów Rodziny Sosenków.

Wyprodukował 55 podcastów o dziedzictwie Europy Środkowej i Wschodniej w czterech seriach tematycznych: „Holistic Heritage”, „Ukrainian Heritage Spotlight”, „Holistic Heritage: On the Road”, „Heritage Hour”, które są dostępne na Spotify i innych największych platformach audio. Podcasty zostały odsłuchane 3200 razy.

Wiele podcastów dotyczy Krakowa:

- [Arcydzieło Wita Stwosza z europejską nagrodą](#)
- [European award for Veit Stross altarpiece](#)
- [Hub for heritage from Central and Eastern Europe](#)
- [Central European heritage seen from Kraków](#)
- [Renaissance treasures displayed in landmark exhibition](#)
- [Ukraine Heritage Spotlight: War in contemporary art](#)
- [Redefining heritage](#)
- [Kraków nativity scenes highlight regional pride](#)
- [Regional pride highlighted by Małopolska Cultural Heritage Days](#)
- [Civic energy powering heritage in Kraków](#)

- [Inside the Heritage Hub in Kraków](#)
- [New architecture in World Heritage Cities](#)
- [Redefining the “Workers’ Paradise”](#)
- [Traces of the Holocaust](#)

Powołał Krakowskie Forum Dziedzictwa, w ramach którego odbyło się 17 spotkań przedstawicieli krakowskiego sektora dziedzictwa.

- I Dziedzictwo Krakowa w kontekście potrójnej transformacji: społecznej, cyfrowej i zielonej – spotkanie inauguracyjne
- II Dziedzictwo niematerialne Krakowa cz. 1
- III Dziedzictwo niematerialne Krakowa cz. 2
- IV Dziedzictwo dzielnic Krakowa
- V Archiwum społeczne – dziedzictwo, pamięć i budowanie wspólnoty
- VI Dziedzictwo kulinarne Krakowa
- VII W stronę strategii ochrony i promocji dziedzictwa kulinarnego Krakowa
- VIII Przyjęcie dokumentu rekomendacji dotyczących ochrony i promocji krakowskiego dziedzictwa kulinarnego
- IX Dziedzictwo Krakowa w kontekście zielonej transformacji
- X Temat Twierdzy Kraków wymaga synergii cz. 1
- XI Temat Twierdzy Kraków wymaga synergii cz. 2
- XII Temat Twierdzy Kraków wymaga synergii cz. 3
- XIII Ochrona niematerialnego dziedzictwa kulturowego Krakowa
- XIV Kondycja, wyzwania i potencjał pozarządowego sektora dziedzictwa w Krakowie
- XV Nadajemy rozgłosu dziedzictwu! Warsztat poświęcony dźwiękom dziedzictwa i tajnikom sonicznego storytellingu cz. 1
- XVI Odgłosy dziedzictwa! Kontynuacja serii warsztatów poświęconych dźwiękom dziedzictwa i tajnikom sonicznego storytellingu cz. 2
- XVII Dziedzictwo brzmi świetnie! Finałowe spotkanie kończące cykl warsztatów dedykowanych dźwiękom dziedzictwa i tajnikom sonicznego storytellingu cz. 3

Stworzył Heritage Sound Register – repozytorium dźwięków dziedzictwa.

Powołał Narrative Heritage Network – międzynarodową sieć profesjonalistów dziedzictwa ukierunkowaną na storytelling. W inauguracyjnym spotkaniu wzięło udział niemal 130 osób.

Realizuje wywiady z osobowościami świata dziedzictwa w serii „Heritage Voices”.

Cykl wywiadów zainaugurowała rozmowa z wicedyrektorką Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius dr Joanną Ślągą na temat dziedzictwa akademickiego

Jako partner Uniwersytetu Jagiellońskiego zrealizował projekt „Niematerialne dziedzictwo kulturowe Ukraińców w Polsce: mapowanie i upowszechnianie”.

Promował Nagrody Dziedzictwa Europejskiego / Nagrody Europa Nostra i wspierał organizacje pozarządowe w regionie w przygotowaniu wniosków.

Nagrody dla podmiotów z Krakowa:

- 2023: Konserwacja Ołtarza Wita Stwosza w bazylice Mariackiej w Krakowie (kategoria Konserwacja i adaptacja)
- 2025: Małopolskie Dni Dziedzictwa Kulturowego, Kraków (kategoria Zaangażowanie obywatelskie i podnoszenie świadomości)

Konsultował organizacje w regionie w zakresie starania się o wpis do programu 7 Najbardziej Zagrożonych.

Europa Nostra

Europa Nostra jest europejskim głosem społeczeństwa obywatelskiego zaangażowanego w ochronę i promowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego. Jest to ogólnoeuropejska federacja organizacji pozarządowych zajmujących się dziedzictwem, wspierana przez sieć podmiotów publicznych, firm i osób prywatnych, obejmująca ponad 40 krajów. Jest największą i najbardziej reprezentatywną siecią dziedzictwa w Europie, utrzymującą bliskie relacje z Unią Europejską, Radą Europy, UNESCO i innymi organizacjami międzynarodowymi. Powstała w 1963 roku

Europa Nostra prowadzi kampanie mające na celu ratowanie zagrożonych zabytków, miejsc i krajobrazów Europy, w szczególności poprzez 7 Most Endangered Programme. Promuje doskonałość na polu dziedzictwa poprzez European Heritage Awards | Europa Nostra Awards. Włącza się w proces definiowania i wdrażania europejskich strategii i polityk związanych z dziedzictwem poprzez dialog z instytucjami europejskimi i koordynację European Heritage Alliance. Od 1 maja 2023 roku Europa Nostra prowadzi europejskiemu konsorcjum wybranemu przez Komisję Europejską do realizacji pilotażowego projektu European Heritage Hub. Europa Nostra jest także oficjalnym partnerem inicjatywy New European Bauhaus oraz regionalnym współprzewodniczącym sieci Climate Heritage Network na Europę.

Europa Nostra Heritage Hub for Central and Eastern Europe w Krakowie

W 2022 roku Europa Nostra podpisała umowę z Miastem Kraków na utworzenie regionalnego centrum na Europę Środkową i Wschodnią pod nazwą Europa Nostra Heritage Hub for Central and Eastern Europe. Prowadzi go jedna z najstarszych organizacji pozarządowych w Polsce, Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, członek Europa Nostra od 1990 roku. Hub łączy formułę działania think-tanku, obserwatorium i laboratorium.

Wybór Krakowa na partnera Europa Nostra w misji propagowania i rzecznictwa dla dziedzictwa na poziomie paneuropejskim nie był przypadkowy. Podczas 41. Sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa UNESCO, której gospodarzem w 2017 roku był Kraków, po raz

pierwszy w historii Komitetu, z inicjatywy jego ówczesnego przewodniczącego prof. Jacka Purchli, głos zabrały organizacje pozarządowe. Ich przesłanie na posiedzeniu odczytała Sekretarz Generalna Europa Nostra, Sneška Quaedvlieg-Mihailović. Działalność Huba w Krakowie jest kolejnym krokiem na rzecz wzmocnienia pozycji organizacji pozarządowych zajmujących się dziedzictwem kulturowym, których tradycja w mieście sięga XIX wieku.

Europa Nostra Heritage Hub został pomyślany jako wizytówka Krakowa w zakresie działań prowadzonych na polu dziedzictwa kulturowego przez organizacje pozarządowe. Działania podejmowane przez Hub mają charakter dwukierunkowy – z jednej strony mają służyć realizacji celów Europa Nostra w skali Europy Środkowej i Wschodniej, Polski i Krakowa (transfer wiedzy i kompetencji, sieciowanie), a z drugiej włączać osiągnięcia Krakowa w zakresie dziedzictwa kulturowego w obieg międzynarodowy. Działalność Huba sprawia, że Kraków już teraz jest jednym najważniejszych obywatelskich ośrodków dziedzictwa w Europie.

Krakowski Hub Europa Nostra jest pionierskim przedsięwzięciem w skali Europy. Wypełnia misję dyplomacji kulturalnej w regionie Europy Środkowej i Wschodniej oraz wobec całej Europy jako część Europa Nostra. W centrum działań znajdują się dokonania Krakowa na polu dziedzictwa materialnego i niematerialnego. Z Krakowa Hub buduje – w perspektywie długofalowej – sieć kontaktów z innymi partnerami w Polsce i regionie stowarzyszonymi w Europa Nostra.

Do zadań Huba należy propagowanie dobrych praktyk w zakresie dziedzictwa, inicjowanie współpracy pomiędzy organizacjami i instytucjami zajmującymi się dziedzictwem oraz merytoryczne wsparcie dla osób działających na polu dziedzictwa w Europie Środkowej i Wschodniej.

Zakres geograficzny naszych działań obejmuje następujące kraje: Białoruś, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Polska, Słowacja, Ukraina, Węgry

Na kolejnych stronach przedstawiamy zrealizowane przez nas projekty

MAPOWANIE POZARZĄDOWEGO SEKTORA DZIEDZICTWA W EUROPIE ŚRODKOWEJ I WSCHODNIEJ

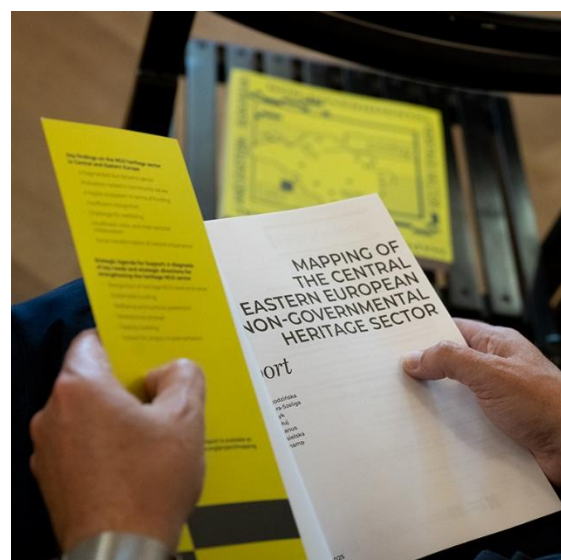
W ramach międzynarodowego konsorcjum **European Heritage Hub** krakowski Hub zrealizował projekt mapowania pozarządowego sektora dziedzictwa w Europie Środkowej i Wschodniej. Jego efektem jest **raport dotyczący pozarządowego dziedzictwa w regionie**, który ukazał się w czerwcu 2025 roku.

Prezentujemy w nim dane dotyczące pozarządowego sektora dziedzictwa oraz wnioski z badań empirycznych dotyczące jego kondycji, wyzwań i potrzeb. To pionierskie w skali Europy badanie może przyczynić się do wprowadzenia lepszych rozwiązań dla sektora dziedzictwa na szczeblu europejskim.

Raport jest on efektem prowadzonego w latach 2023–2025 wspólnie z Centrum Cyfrowym w Warszawie projektu badawczego, który objął swym zasięgiem dziesięć krajów europejskich: Białoruś, Czechy, Estonię, Łotwę, Litwę, Polskę, Rumunię, Słowację, Ukrainę i Węgry.

Projekt stanowił odpowiedź na potrzebę uzupełnienia braków wiedzy o skali, charakterystyce i wyzwaniach pozarządowego sektora dziedzictwa w regionie, którego wielkość została oszacowana na około 33,500 podmiotów. Z badań dowiadujemy się, że sektor jest raczej rozdrobniony, ale działający dynamicznie, w oparciu o głęboko zakorzenione wartości społeczne i poczucie misji. Pojawiające się poczucie braku docenienia ze strony władz oraz społeczeństwa, wraz z trudnościami o charakterze finansowym stanowią podstawę częstego wskazywanego wypalenia osób pracujących w sektorze i obniżonego poczucia ich satysfakcji z pracy. Zainteresowanie młodych ludzi i odnowa pokoleniowa w organizacjach jest również wymieniana jako istotne wyzwanie stojące przed organizacjami. Aby sektor działał sprawnie, konieczna jest z jednej strony zmiana postrzegania organizacji pozarządowych i docenienie ich trudu, z drugiej zaś reforma wsparcia finansowego i organizacyjnego.

Badania zostały oparte na danych źródłowych, analizie danych ilościowych, ankiecie internetowej, wywiadach pogłębionych z kluczowymi interesariuszami oraz dyskusjach grupowych prowadzonych w dziesięciu językach narodowych. W gromadzeniu danych pomagało dziesięciu facylitatorów z poszczególnych krajów objętych analizą.

PODCASTY O DZIEDZICTWIE

Produkujemy cztery serie podcastów dźwiękowych w języku angielskim, które dystrybuujemy w międzynarodowych kanałach:

- „Holistic Heritage”
- „Ukrainian Heritage Spotlight”
- „Holistic Heritage: On the Road”
- „Heritage Hour”

Są dostępne na Spotify i innych największych platformach podcastowych.

Holistic Heritage to rozmowy, opinie i refleksje na temat dziedzictwa Europy Środkowo-Wschodniej. Dr Katarzyna Jagodzińska, kierowniczka Europa Nostra Heritage Hub w Krakowie oraz dziennikarz radiowy i artysta dźwięku John Beauchamp rozmawiają z liderami dziedzictwa i odkrywają najbardziej inspirujące projekty z całego regionu. Seria „Ukrainian Heritage Spotlight” jest poświęcona wyłącznie ukraińskiemu dziedzictwu. „Heritage Hour” to trwająca godzinę bardziej pogłębione rozmowy w gronie kilkorga rozmówców, a „On The Road” to lekkie reportaże z podróży do miejsc dziedzictwa.

Do końca 2025 roku Hub wyprodukował 55 podcastów w czterech seriach oraz podcasty specjalne. Łącznie zostały odsłuchane (w całości) ponad 3200 razy.

KRAKOWSKIE FORUM DZIEDZICTWA

Celem Forum jest integracja oraz wspólne wypracowanie zakresu wzajemnej współpracy na rzecz dziedzictwa Krakowa. Stworzenie forum sieciującego krakowskie organizacje obywatelskie działające na rzecz dziedzictwa jest istotnym elementem polityki kulturalnej Krakowa. Chcielibyśmy, aby była to nie tylko platforma dyskusji i wymiany poglądów, ale także formułowania potrzeb, poszukiwania rozwiązań i zabierania głosu w kwestiach ważnych dla dziedzictwa miasta.

Na przestrzeni kilku miesięcy grupa wypracowała Rekomendacje dotyczące ochrony i popularyzacji dziedzictwa kulinarnego Krakowa, a także przeanalizowała możliwości działań o charakterze komunikacyjnym dotyczące Twierdzy Kraków jako całości. Działania te mogą być kontynuowane w gronie zainteresowanych osób. Ostatnie trzy spotkania w 2025 roku to warsztaty szkoleniowe z zakresu wykorzystania dźwięku w pracy z dziedzictwem i budowania dźwiękowych narracji.

Forum ma charakter otwarty. Każdy ma możliwość dołączyć w dowolnym momencie i zaangażować się w dyskusję na interesujący daną osobę/organizację temat. Do końca 2025 roku odbyło się 17 spotkań, w których każdorazowo bierze udział między 10 a 30 osób. Tematami dotychczasowych spotkań było: dziedzictwo niematerialne Krakowa, dziedzictwo dzielnic Krakowa, archiwistyka społeczna, krakowskie dziedzictwo kulinarne, zielona transformacja, Twierdza Kraków, dźwięk w opowiadaniu dziedzictwa.

Część spotkań odbyło się w siedzibie partnera Huba – Międzynarodowym Centrum Kultury.

HERITAGE SOUND REGISTER

Rejestr Dźwięków Dziedzictwa to dostępny z poziomu strony internetowej krakowskiego Huba bank dźwięków, który gromadzi dźwięki odzwierciedlające dziedzictwo regionu Europy Środkowo-Wschodniej, zarówno naturalne, jak i stworzone przez człowieka. Dźwięki znajdują się w wolnym dostępie, towarzyszą im fotografie i w niektórych przypadkach nagrania video, zostały opatrzone tagami, umożliwiając wyszukiwanie tematyczne i geograficzne.

Zainicjowane przez krakowski Hub repozytorium kładzie nacisk na znaczenie dziedzictwa niematerialnego i efemerycznego, podkreślając konieczność jego dokumentowania oraz możliwości jego wykorzystania w projektach z zakresu dziedzictwa – w przypadku projektów realizowanych przez Hub są to podcasty, w których często pojawiają się autentyczne dźwięki dziedzictwa.

Kuratorem projektu jest producent audio, radiowiec i badacz dziedzictwa John Beauchamp.

NARRATIVE HERITAGE NETWORK

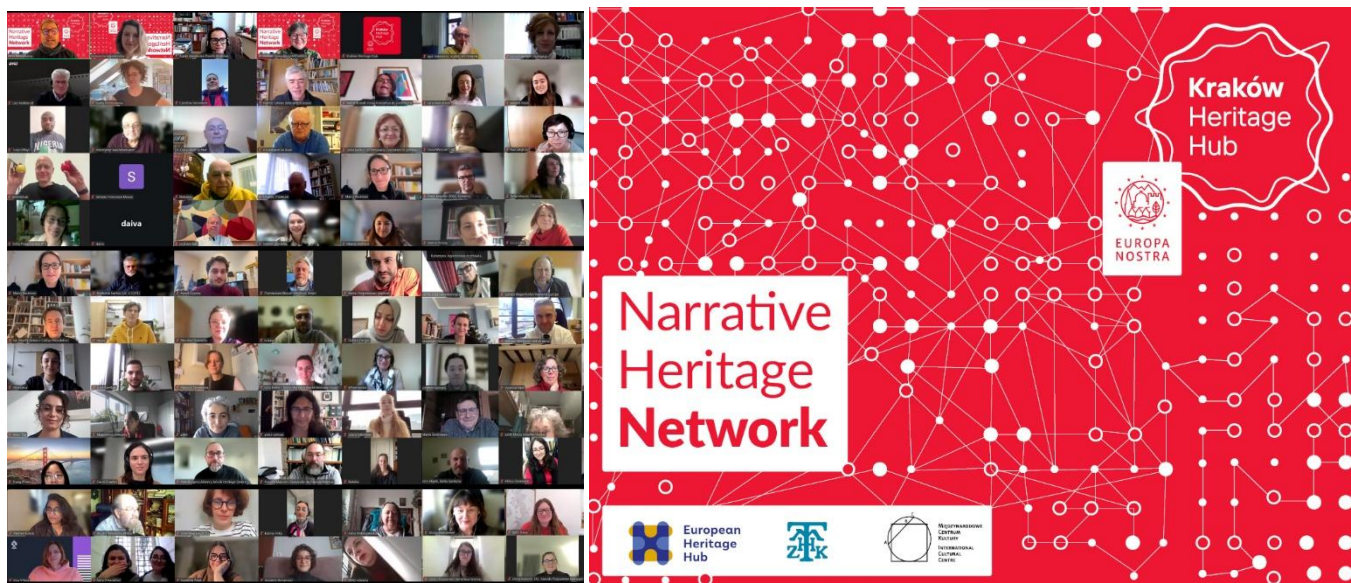
Narrative Heritage Network powstało, by jednoczyć praktyków opowiadania historii – artystów, producentów, kuratorów oraz ekspertów działających na polu dziedzictwa kulturowego. Chcemy zintegrować środowisko osób pracujących na co dzień z tym obszarem, zarówno w jego wymiarze materialnym, jak i niematerialnym.

Dziedzictwo to opowieści: procesy, miejsca i ludzie. Jak możemy podchodzić do dziedzictwa, aby lepiej zrozumieć samych siebie? Jak zaangażować społeczeństwo w działania ożywiające otaczające nas dziedzictwo? W jaki sposób wykorzystać nasze zmysły, by ich synergia pozwoliła nam zbliżyć się do przeszłości, a może nawet doświadczyć jej tu i teraz?

Podczas inauguracyjnego spotkania on-line, jakie miało miejsce w grudniu 2025 roku, uczestnicy zostali wprowadzeni do różnych strategii opowiadania historii w kontekście dziedzictwa. Zgodnie z planem spotkania odbywające się w tej serii będą miały formę warsztatu i dyskusji obejmujących wybrany aspekt narracji dziedzictwa, w tym: dziedzictwo poprzez multimedia, dziedzictwo poprzez dźwięk, dziedzictwo poprzez obraz, dziedzictwo poprzez zapach.

Potrzeba stworzenia takiej platformy spotkań pojawiła się w trakcie realizacji badań w projekcie „Mapping of the Central and Eastern European non-governmental heritage sector”.

Partnerem Huba w tym projekcie jest Międzynarodowe Centrum Kultury.

HERITAGE VOICES

Jakie są główne obawy sektora dziedzictwa? Kim są jego główni „aktorzy”? Które problemy budzą największe zainteresowanie? I wreszcie, jakie tematy rozpalają najgorętsze dyskusje w obszarze dziedzictwa? „Heritage Voices” to seria wywiadów z twórcami i badaczami dziedzictwa, ikonicznymi i najbardziej wpływowymi postaciami tego środowiska. Kraków jest naszym punktem odniesienia – to właśnie stąd patrzymy na region Europy Środkowej i Wschodniej, ale od czasu do czasu sięgamy daleko poza horyzont, przyglądając się także innym regionom i śledząc najnowsze trendy w dziedzinie dziedzictwa na świecie! Rozmowy są realizowane w formule hybrydowej: na miejscu w Krakowie (nagrywane i dostępne online) oraz online.

Rozmowy są dostępne do czytania w wersji polskiej i angielskiej. W 2025 roku zostały przeprowadzone następujące rozmowy:

- Joanna Ślaga o dziedzictwie akademickim
- Obraz dziedzictwa z perspektywy UE i Cypru według Androulli Vassiliou
- Stsiapan Stureika o stanie dziedzictwa na Białorusi
- Mechtild Rössler o światowym dziedzictwie w kontekście Listy
- Gábor Sonkoly o koncepcji i praktycznym wykorzystaniu dziedzictwa kulturowego

NIEMATERIALNE DZIEDZICTWO KULTUROWE UKRAIŃCÓW W POLSCE: MAPOWANIE I UPOWSZECHNIANIE

W okresie czerwiec-grudzień 2024 roku Europa Nostra Heritage Hub w Krakowie realizował wspólnie z Wydziałem Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego pionierski projekt badawczo-upowszechnieniowy zatytułowany „Niematerialne dziedzictwo kulturowe Ukraińców w Polsce: mapowanie i upowszechnianie”. Projekt mapujący praktyki ukraińskiego dziedzictwa niematerialnego na terenach postmigracyjnych Polski południowo-wschodniej uzyskał finansowanie uczelni w ramach Programu Strategicznego Inicjatywa Doskonałości w Uniwersytecie Jagiellońskim.

Projektem kierowała dr Olga Kich-Masłej z Zakładu Studiów Polsko-Ukraińskich, a realizowała go we współpracy z dr Katarzyną Jagodzińską z Instytutu Studiów Europejskiej i jednocześnie kierowniczką Huba Europa Nostra oraz zespołem Huba. W ramach projektu zrealizowane zostały trzy wyjazdy studyjne w rejony Nadsania, Łemkowszczyzny i Podlasia, w wyniku których zgromadzone zostały materiały do Społecznego archiwum aktywizmu na rzecz dziedzictwa w Europie Środkowej i Wschodniej oraz powstały trzy anglojęzyczne reportaże dźwiękowe (podcasty).

Finałem projektu była dyskusja panelowa z udziałem części rozmówców, która odbyła się na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ w grudniu 2024 roku

NAGRODY DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO / NAGRODY EUROPA NOSTRA

Nagrody są najważniejszym narzędziem w promowaniu dobrych praktyk na polu dziedzictwa jest **Europejska Nagroda Dziedzictwa** przyznawana dorocznie od 2002 roku wspólnie przez Komisję Europejską i Europa Nostra instytucjo, organizacjom i osobom realizujących inspirujące działania z zakresu szeroko pojętego dziedzictwa kulturowego i naturalnego.

Krakowski Hub propaguje ideę Nagrody w regionie, pomaga organizacjom i instytucjom w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych oraz wspiera je na wszystkich etapach procedury konkursowej.

W 2025 roku międzynarodowe grono ekspertów pod przewodnictwem profesora Jacka Purchli, wiceprezydenta Europa Nostra, nagrodziło dwóch laureatów z Polski:

EC1 Łódź – Miasto Kultury w kategorii (kategoria Konserwacja i adaptacja)

Małopolskie Dni Dziedzictwa Kulturowego, Kraków (kategoria Zaangażowanie obywatelskie i podnoszenie świadomości)

Nagrody zostały wręczone 13 października 2025 roku podczas European Cultural Heritage Summit 2025 Europa Nostra w Brukseli. Gospodarzami uroczystej gali wręczenia wyróżnień byli: Glenn Micallef, europejski komisarz odpowiedzialny za sprawiedliwość międzypokoleniową, młodzież, kulturę i sport, prof. dr Hermann Parzinger, prezydent wykonawczy Europa Nostra, oraz Sneška Quaedvlieg-Mihailović, sekretarz generalna Europa Nostra.

W 2024 roku międzynarodowe grono ekspertów pod przewodnictwem profesora Purchli wybrało aż trzech laureatów z terenu Polski. Wśród 38 krajów Europy biorących udział w konkursie Polska jest statystycznie trzecim z kolei najbardziej utytułowanym krajem. Nagrodzeni zostali:

Dr Piotr Gerber, Wrocław (kategoria Mistrzowie dziedzictwa)

Zabytkowa Kopalnia Ignacy, Rybnik (kategoria Konserwacja i adaptacja)

Model rewitalizacji rzemiosła Serfenta, Cieszyn (kategoria Edukacja, szkolenia i umiejętności)

Zwycięzcy zostali uhonorowani podczas ceremonii wręczenia Nagród Dziedzictwa Europejskiego 2023, która odbyła się 7 października 2024 roku w Ateneum Rumuńskim, najbardziej prestiżowej sali koncertowej w Bukareszcie, która niedługo wcześniej otrzymała Znak Dziedzictwa Europejskiego w uznaniu jej europejskiego znaczenia. Współgospodarzami tego prestiżowego wydarzenia byli komisarz europejska Iliana Ivanova i prezydent wykonawczy Europa Nostra Hermann Parzinger.

Z kolei w 2023 roku jedynym polskim laureatem była **Konserwacja Ołtarza Wita Stwosza w bazylice Mariackiej w Krakowie (kategoria Konserwacja i adaptacja)** przeprowadzona w latach 2015–2021.

„Renowacja tego wspaniałego ołtarza jest wyjątkowym i unikalnym osiągnięciem. Skrupulatna konserwacja Ołtarza Wita Stwosza w bazylice Mariackiej, oparta na wnikliwych kwerendach,

została przeprowadzona przez fachowców, którzy wykazali się ogromnym szacunkiem i wrażliwością dla oryginalnego dzieła. Projekt połączył osoby z różnych krajów, odzwierciedlając międzynarodowe znaczenie tego miejsca oraz potrzebę współpracy w zachowaniu dziedzictwa europejskiego” – wskazało Jury Nagrody. „Jednocześnie, będąc jednym z największych ołtarzy gotyckich na świecie, jest to osiągnięcie o imponującej skali”.

UCZESTNIK WAŻNYCH GREMIÓW

Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa jako operator Europa Nostra Heritage Hub w procedurze konkursowej zostało wybrane w skład European Commission Expert Sub-Group on Safeguarding Cultural Heritage in Ukraine. Personalnie udział w grupie biorą prof. dr Jacek Purchla (2023) i dr Katarzyna Jagodzińska (od 2024). W skład grupy wchodzi 26 ekspertów z całej Europy, których celem jest wypracowanie rekomendacji dla Komisji Europejskiej odnośnie ochrony dziedzictwa kulturowego w Ukrainie w czasie wojny i po jej zakończeniu.

PRZESTRZEŃ DLA SPOTKAŃ

Hub Europa Nostra jest także przestrzenią różnego rodzaju spotkań i dyskusji.

15 grudnia 2023 roku odbyło się spotkanie zatytułowane Vyshyvanka: Embroidered activism (Vyshyvanka: Haftowany aktywizm). Dr Katarzyna Jagodzińska przeprowadziła rozmowę z dr Lesią Voroniuk, laureatką Europejskiej Nagrody Dziedzictwa | Nagrody Europa Nostra w 2022 roku dla Światowego Dnia Vyshyvaki i współtwórczynią muzeum poświęconego tradycyjnemu haftowi ukraińskiemu w Czerniowcach na temat współczesnego wymiaru tradycyjnego haftu ukraińskiego – vyshyvanki – jego szczególnej symboliki w czasie toczącej się wojny z Rosją. Rozmowa przeszła płynnie w dyskusję panelową z udziałem dr Ewy Klekot i dr Moniki Nęckiej, które usytuowały haft w szerszym kontekście kulturowym i artystycznym.

7 września 2023 roku miała miejsce uroczysta inauguracja Europa Nostra Heritage Hub z udziałem Prezydenta Miasta Krakowa, prof. Jacka Majchrowskiego i Sekretarz Generalnej Europa Nostra Sneški Quaedvlieg-Mihailovic. Z tej okazji Hub przeprowadził dwa panele dyskusyjne z cyklu Heritage Conversations (w języku angielskim, stacjonarnie i streaming na You Tube):

1) Heritage and society. The experience of Central Europe (Dziedzictwo i społeczeństwo. Doświadczenie Europy Środkowej) skupiony na środkowoeuropejskim wymiarze społecznego aspektu dziedzictwa (paneliści: dr Piotr Gerber, Prezes Fundacji Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego Śląska; dr Natalia Moussienko, Wiceprezydent Europa Nostra, Ukraina; prof. dr Gábor Sonkoly, Przewodniczący Panelu Ekspertów Komisji Europejskiej ds. Znak Dziedzictwa Europejskiego, Węgry; dr Stsiapan Stureika, Europejski Uniwersytet Humanistyczny, Białoruś/Litwa; moderator: prof. dr Jacek Purchla, Wiceprezydent Europa Nostra)

2) Triple Transformation for Heritage: Green-Digital-Social by the European Heritage Hub (Potrójna transformacja dla dziedzictwa: zielona-cyfrowa-społeczna z perspektywy European Heritage Hub [Europejskiego Huba Dziedzictwa]) poświęcony trzem wątkom transformacji życia w Europie i ich konsekwencje dla dziedzictwa (Paneliści: dr Katarzyna Jagodzińska,

Kierowniczka Europa Nostra Heritage Hub w Krakowie; dr Aleksandra Janus, Współdyrektorka i członkini zarządu Centrum Cyfrowego, Warszawa; Robert Piaskowski, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Kultury; Andrew Potts, Doradca ds. dziedzictwa i działań klimatycznych w Europa Nostra; prowadzenie: Sneška Quaedvlieg-Mihailovic, Sekretarz Generalna Europa Nostra).

Wydarzenie było częścią programu jubileusz 45-lecia wpisania historycznego centrum Krakowa na Listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Wizyta Zarządu i Rady Europa Nostra w Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, 9 maja 2022 roku

Oficjalna inauguracja krakowskiego Huba Europa Nostra z udziałem Sekretarz Generalnej Europa Nostra Sneški Quaedvlieg-Mihailovic i Prezydenta Miasta Krakowa Jacka Majchrowskiego, 7 września 2023 roku

